

Startnotitie Asser grondstoffenagenda 2024 - 2030

Proces informerende bijeenkomst 14 maart

Op 14 maart 2024 nemen we uw raad (in een tijdsbestek van totaal ongeveer een uur) allereerst kort plenair mee in onze huidige afvalprestatie (hoe goed scheiden we ons afval nu en hoe doen vergelijkbare gemeenten het) en de resultaten van de onlangs gehouden afvalenquête onder onze inwoners. Daarna gaan we graag in deelsessies in groepjes uiteen en aan vier thematafels met elkaar in gesprek. De thema's worden in deze notitie toegelicht. Daarbij zijn per thema diverse ideeën, oplossingen en mogelijke maatregelen ter inspiratie opgenomen. Uw raad wordt uitgenodigd deze zelf ook in te brengen. Aan de thematafels wisselen we ideeën, suggesties en mogelijke oplossingen met elkaar uit. Dit leidt tot een lijst met input per thema. Aan het einde van de dialoogsessie worden de ideeën per thematafel geprioriteerd. Met deze input kan dan de Grondstoffenagenda worden gevuld.

De lineaire economie heeft haar langste tijd gehad. Produceren, consumeren en afval weggooien – het is een onhoudbaar systeem geworden. Steeds luider is de roep om hergebruik van het brede palet aan grondstoffen centraal te stellen en over te gaan naar een circulaire economie. Het tijdperk van reuse - reduce- en repair is aangebroken. De rol van gemeenten is daarmee ook veranderd: van afvalinzamelaar in een lineaire economie naar grondstoffenleverancier in een circulaire economie.

Met als kader de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen en als aanjagers het Klimaatakkoord en de VN Global Goals - welke Assen beide heeft omarmd – heeft het Rijk in 2016 het programma Nederland Circulair in 2050 opgesteld met als doel een volledig circulaire economie in 2050 waarin geen sprake is van verspilling van grondstoffen.

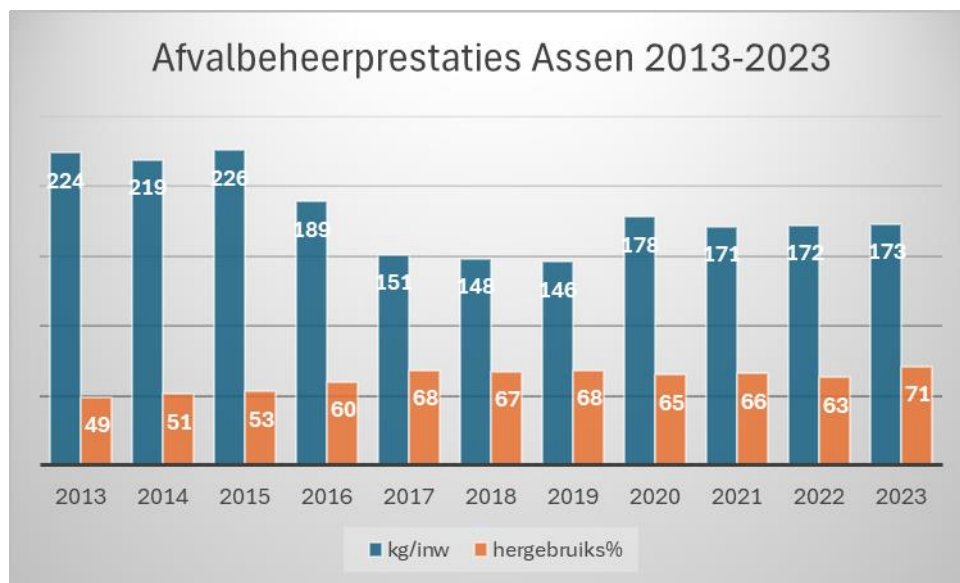
Als tussendoel in 2030 is gesteld 50% minder gebruik van primaire grondstoffen (ten opzichte van 2016). Afval scheiden om grondstoffen vervolgens opnieuw te kunnen gebruiken is daarin een belangrijk onderdeel. Binnen het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG-HHA) zijn het rijk, gemeenten, brancheorganisaties en producenten hiermee aan de slag gegaan en zijn als doelen gesteld 75% afvalscheiding en maximaal 100 kilo restafval per inwoner in 2020 (en 30 kilo restafval in 2030). Deze doelen (dus geen wettelijk vastgelegde verplichting) zijn door het overgrote deel van de gemeenten niet gehaald. In de periode 2015 - 2020 daalde de gemiddelde hoeveelheid restafval van 240 kg naar 180 kg per inwoner per jaar en nam de afvalscheiding toe van 50% naar 60%. Maar door de enorme impuls die afvalscheiding heeft gekregen is het gescheiden ingezamelde afval regelmatig vervuild met ander afval. Dit bemoeilijkt recycling en heeft ook een negatief kosteneffect. Binnen VANG-HHA blijft voor de periode 2021- 2025 het streven om door middel van goede afvalscheiding hoogwaardige recycling te faciliteren, het accent komt sterker te liggen op hoogwaardigere (kwalitatief betere) ingezamelde stromen. Daarnaast kijken gemeenten voor bepaalde reststromen ook naar mogelijkheden om de hoeveelheid afval te beperken door waar mogelijk in te zetten op preventie.

De Asser ambitie

Met het Manifest Drenthe Van Afval Naar Grondstoffen hebben de Drentse gemeenten (in het samenwerkingsverband Markerein) de doelen uit het programma Nederland Circulair en VANG overgenomen. Concreet betekent dit dat we in Drenthe toewerken naar 75% afvalscheiding en maximaal 100 kg huishoudelijk restafval (grof en fijn) per inwoner. Al het overige afval wordt als grondstoffen hergebruikt. Dit doel is gesteld voor 2030.

In de nog op te stellen Asser grondstoffenagenda 2024 – 2030 willen we de doelen uit het Manifest Drenthe Van Afval Naar Grondstoffen overnemen en vastleggen hoe we deze doelen in Assen gaan verwezenlijken. Deze nieuwe agenda volgt de Uitvoeringsagenda 2021 – 2025 op. Een kort overzicht van de maatregelen en de effecten van deze Uitvoeringsagenda 2021 – 2025 treft u aan in bijlage 1.

De volgende tabel laat onze afvalbeheerprestaties over de afgelopen 10 jaren zien (dit betreft het niet-gescheiden aangeboden en ingezamelde huishoudelijk afval). We zien een dalende trend in de hoeveelheid niet-gescheiden restafval tot en met 2019. Vanaf 2020 zien we een toename die is terug te herleiden naar de corona-pandemie (landelijk beeld). We zien dat Assen sinds 2016 al minimaal 60% hergebruik van huishoudelijk afval realiseert. Een overzicht van de grondstoffen/afvalstromen die we inzamelen en wat daar mee gebeurt (Grondstoffenmonitor 2021/2022/2023) treft u aan in bijlage 2.

Met de Asser grondstoffenagenda 2024 – 2030 willen we echter breder kijken dan afvalinzameling en -scheiding alleen, en ook breder dan alleen het huishoudelijk afval. We hebben ook aandacht voor het met dit afval vergelijkbare KWD-afval.

Vanuit het bovenstaande leiden we de doelen af waar we met de Asser grondstoffenagenda 2024 – 2030 aan gaan werken.

Deze doelen zijn:

1. Maximaal 100 kg niet-gescheiden huishoudelijk restafval (grof en fijn) per inwoner per jaar in 2030
2. 75% hergebruik grondstoffen uit huishoudelijk afval in 2030
3. Inzet op bewustwording en vergroten hergebruik afval, ook binnen de KWD-sector

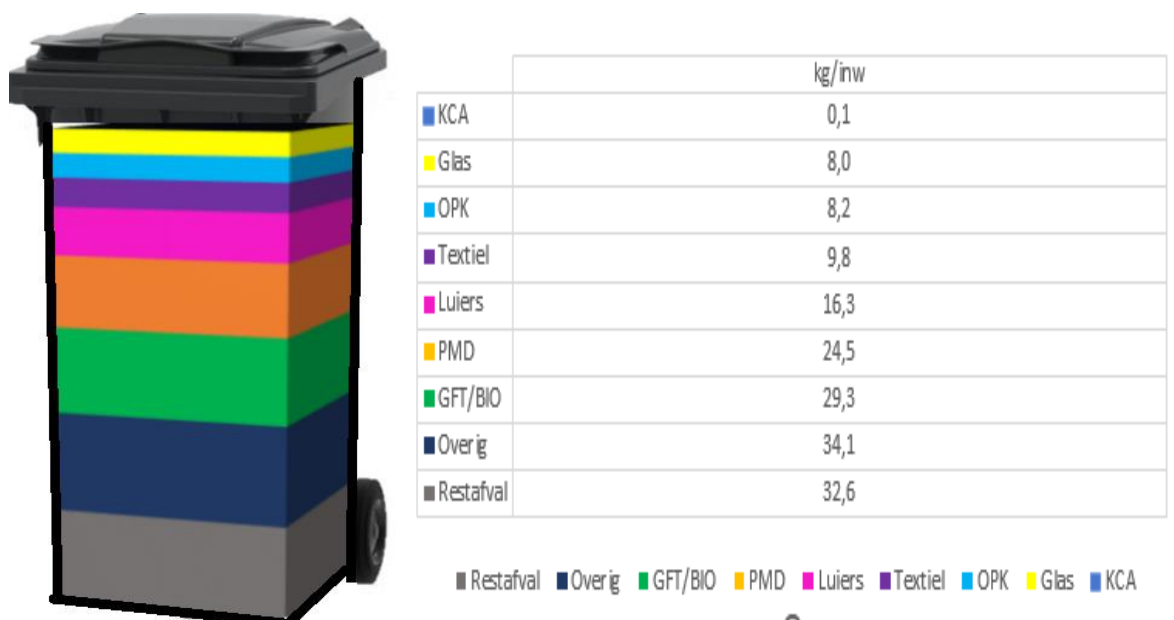
De huidige situatie

Voor het gesprek met uw raad in deze oriënterende fase van het opstellen van de Asser grondstoffenagenda gebruiken we 2022 als referentiejaar. Van dat jaar hebben we op dit moment de meeste data voorhanden.

In 2022 zamelden we 274 kg gescheiden afval en 172 kg niet-gescheiden huishoudelijk restafval per inwoner in. Deze hoeveelheid is de optelling van het afval dat met de grijze minicontainer is ingezameld en het grof huishoudelijk afval dat op het milieupark is ingezameld.

In 2022 werd dus 172 kg fijn en grof huishoudelijk restafval ingezameld. Dit is ver verwijderd van het doel om in 2030 nog maximaal 100 kg fijn en grof huishoudelijk restafval in te zamelen. Maar: het restafval dat met mini- en ondergrondse containers wordt ingezameld bevat letterlijk een schat aan herbruikbare grondstoffen! In 2022 werd 163 kg restafval per persoon aan huis ingezameld maar slechts 32,6 kg (alleen de onderste laag in het containertje!) was ook echt restafval. Het overgrote deel - namelijk 130 kg - bestaat uit herbruikbare grondstoffen die door iedere inwoner gescheiden kunnen worden aangeboden. Vooral het hoge aandeel Grof Restafval, Luiers, PMD (verpakkingsafval) en GFT (vooral keukenafval) vallen op. Hierbij moet worden opgemerkt dat luiers- en incontinentiemateriaal wel bij het restafval moet omdat hier vooralsnog geen verwerking voor voorhanden is.

Hieronder de samenstelling van de restafval container in 2022:

Gezien de grote hoeveelheid herbruikbare grondstoffen in het huishoudelijk restafval is het doel van maximaal 100 kg huishoudelijk restafval (grof en fijn) per inwoner per jaar in 2030 op z'n minst haalbaar. Belangrijke constatering is ook dat we op dit moment zo'n 9.000 ton (130 kg x 68.835 inwoners) herbruikbare grondstoffen per jaar verbranden. Dat is heel erg zonde want:

- deze grondstoffen kunnen niet opnieuw als grondstof worden gebruikt
- het verbranden ervan stoot CO₂ uit
- we betalen een verbrandingsstarief, verbrandingsbelasting en CO₂-heffing over deze onnodige tonnen en dat kost Assen op jaarbasis ruim € 700.000 (9.000 ton x €78,43, prijspeil 2024). Van dit bedrag moeten de kosten voor de verwerking van de afzonderlijk ingezamelde stromen worden afgetrokken (bijv. GFT en grof restafval) en de opbrengsten van stromen als PMD en OPK weer worden opgeteld. Dit leidt per saldo tot een mogelijke besparing van circa € 500.000 op jaarbasis.

Het doel van 75% hergebruik grondstoffen uit huishoudelijk afval in 2030 gaat verder dan het afval uit de restafvalcontainers. We kijken hiervoor namelijk naar alle stromen die in Assen bij de huishoudens

vrijkomen, dus zowel fijn en grof huishoudelijk restafval als de grondstoffen die al apart worden ingezameld met de containers voor oud papier en karton (OPK) en plastic/metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD), de glas- en textielbakken en op de milieustraat. In 2022 zaten we op 63% hergebruik grondstoffen.

Welke punten zetten we in de Asser grondstoffenagenda 2024 – 2030?

Graag gaan we met uw raad in gesprek over hoe we bovengenoemde doelen kunnen gaan realiseren en welke onderwerpen we daarvoor in de Asser grondstoffenagenda 2024 gaan opnemen. We hebben daarvoor 4 thema's benoemd en mogelijke maatregelen, ideeën en bijvoorbeeld oplossingen die we in andere gemeenten zien ter inspiratie opgenomen.

De thema's zijn:

1. Vermindering hoeveelheid restafval
2. Kwaliteit van deelstromen
3. Onze positie in de afval- en grondstoffenketen
4. Afval uit de KWD-sector

Thema 1: Vermindering hoeveelheid restafval

De mogelijkheden om te komen tot vermindering van de hoeveelheid restafval kunnen we onderverdelen in service-prikkels, informatieprikkels, prijsprikkels en aandacht voor preventie.

a. Serviceprikkels

Serviceprikkels zijn erop gericht het aanbieden van grondstoffen gemakkelijker te maken en het aanbieden van ongescheiden restafval minder aantrekkelijk te laten zijn. Voorbeelden daarvan zijn:

- Omgekeerd inzamelen: bij dit systeem worden aan huis alleen grondstofstromen opgehaald en vervalt de container voor restafval bij huis. Het restafval moet naar (ondergrondse) wijkcontainers worden gebracht. NB: uit de onlangs gehouden afval enquête (bijlage 3) blijkt onder de inwoners niet veel draagvlak voor dit systeem. Bij woningen met beperkte ruimte - zoals bij hofjes en portiekflats - zou dit systeem misschien wel een onderzoekswaardige optie kunnen zijn. Bij een aantal duplexwoningen zijn inmiddels ondergrondse containers voor restafval geplaatst om de hoeveelheid minicontainers te beperken.
- Introductie van een mobiel brengstation om inzameling zo laagdrempelig mogelijk te maken. Een aantal gemeenten (waaronder Noordenveld, Tilburg, Krimpen aan den IJssel) en organisaties (als Cyclus en GAD) gebruikt een mobiel brengstation dat regelmatig alle wijken bezoekt. Inwoners kunnen dichtbij huis klein grof restafval en bijvoorbeeld batterijen en accu's gescheiden aanbieden en hoeven met kleine hoeveelheden niet naar het milieupark. Het wegnemen van deze drempel voorkomt vervuiling (denk aan harde kunststoffen die in het PMD verdwijnen maar grof afval zijn) en draagt bij aan de kwaliteit van de grondstoffen. Voor batterijen en accu's geldt dat deze in de top 3 van oorzaken van brand bij inzamelaars en verwerkers van afval staan en dat laagdrempelige inzameling dus ook vanuit dat perspectief belangrijk is.
- Het gratis ophalen van grof huishoudelijk aan huis (combinatie mogelijk met het punt hierboven?).
- Op het milieupark een sorteerfaciliteit annex weggeefvoorziening maken waar nog bruikbare (kringloop)goederen en bijvoorbeeld nog te gebruiken bouwrestanten zoals een enkele plank of gipsplaat, een rol isolatiemateriaal of een pak laminaat apart worden gehouden (in het verlengde hiervan onderzoeken we of een ambachtscentrum een mogelijkheid is). We tasten dit in Markereinde-verband en in overleg met de provincie af; wellicht is een ambachtscentrum in Assen ook een invulling voor omliggende gemeenten.
- In gesprek gaan met het 'Repaircafe': kunnen we repareren beter faciliteren? Bijvoorbeeld met een vaste plek in het leslokaal op het milieupark. En is bijvoorbeeld het voor de poort op

het milieupark 'afvangen' van elektrische apparaten en hier bruikbare onderdelen uit halen iets waar het Repaircafe mee geholpen kan worden?

- Er komt in Nederland jaarlijks circa 400.000 ton luier- en incontinentiemateriaal vrij maar de huidige landelijke verwerkingscapaciteit is op dit moment slechts 15.000 ton. In Markerein-verband werken de Drentse gemeenten er hard aan om verwerkingscapaciteit naar Noord-Nederland te halen en het ziet er naar uit dat dit binnen een paar jaar ook daadwerkelijk gaat lukken. Zodra er duidelijkheid is over de vestiging van een recyclingbedrijf in Noord-Nederland zouden we kunnen starten met het apart inzamelen van luier- en incontinentiemateriaal om zodoende de inzameling al op orde te hebben voordat de gescheiden verwerking operationeel is.
- 13% van het restafval bestaat uit GFT en veel daarvan is keukenafval, het zogenaamde GFE-afval (groente, fruit, etensresten). Over het algemeen gooien mensen dit afval in de grijze container omdat ze het vies vinden dit apart te bewaren (want stank en fruitvliegjes). Inwoners onderschatten het gewicht van dit afval (en daarmee ook de impact van het niet goed scheiden hiervan). Extra aandacht voor deze grondstof (groengas, compost) in het communicatieplan is evident, maar wellicht zijn aanvullende acties mogelijk.
- Sommige gemeenten/inzamelorganisaties verstrekken een keukenafvalbakje met deksel. Mensen ervaren zo minder overlast van stank en vliegjes en zijn sterker geneigd het gfe-afval beter te scheiden. Een proef in Houten laat zien dat zo'n aanrechtbakje ervoor zorgt dat 59% van de deelnemers beter GFT is gaan scheiden. In Assen hebben alleen de bewoners van appartementen een aanrechtbakje aangeboden gekregen.
- Omdat de associatie 'vies' een sterk negatieve impact heeft op het scheiden van GFE-afval kan worden overwogen om in de warme periode (maar niet in de zomervakantie als iedereen weg is) als 'cadeau' de GFT-containers aan huis een keer schoon te maken na het ledigen. Onderzocht kan worden of dit in het Drentse gezamenlijk kan worden opgepakt.
- Extra aandacht voor nut en noodzaak voor de gescheiden inzameling van GFT-afval tijdens de landelijke compostdag (inwoners kunnen dan compost op het brengstation halen).
- Voor meer couleur locale kunnen we composters in de buurttuinen installeren. En wellicht kunnen we de relatie leggen met voedselbossen (link met de Groenvisie) en Drenthe Deelt van NMF Drenthe (insteek daarvan is dat door samen biologisch voedsel te verbouwen de lokale biodiversiteit wordt versterkt en er geen vervuilende stoffen en verpakkingen worden gebruikt).
- We kunnen de openingstijden van het milieupark verruimen. Op dit moment zijn we tussen de middag en zaterdag na 13.00 uur gesloten.

b. Informatieprikkels

Uit de afval enquête blijkt dat maar liefst 97% van de inwoners mee doet met het scheiden van afval. Maar uit de samenstelling van het restafval blijkt dat er toch nog erg veel herbruikbare grondstoffen in de grijze container verdwijnen. Dat is ergens ook logisch: veel inwoners (70%) geven aan niet te weten dat het afval nog beter kan worden gescheiden. Frequent en consistent communiceren zorgt voor bewustwording, prikkelt inwoners met de juiste informatie om meer afval te scheiden in grondstoffen en bijvoorbeeld vaker te kiezen voor reparatie en draagt zo bij aan het realiseren van onze doelen. We zouden dit als volgt kunnen oppakken:

- We ontwikkelen een communicatiecampagne met als doel frequent en consistent te communiceren over kort gezegd nut en noodzaak van het scheiden van afval in grondstoffen, tips en trucs, kosteneffecten etc. Centrale boodschap: grondstoffen hebben waarde. We gebruiken daarbij het materiaal dat we in Markerein samen met de Drentse gemeenten ontwikkelen onder de noemer 'Geef het door' (zie ook www.drenthegeeftdoor.nl).
- Binnen dat kader zoeken we ook de samenwerking met partners als kringloopbedrijven, Repaircafe's en partnerorganisaties als Attero en Sympany. We ontsluiten de informatie via het DCA en de lesprogramma's die daar worden ontwikkeld. Met bijvoorbeeld vlogs wijzen

we erop dat producten en onderdelen langer en intensiever gebruikt kunnen worden, bijvoorbeeld door ze te hergebruiken en te repareren. We besteden daarbij extra aandacht aan die grondstoffen die nu nog in het restafval belanden en welke stroom in welke container hoort.

- Vergroenende informatieprikkels: meer informatie aan inwoners verstrekken over de inzamelresultaten, op wijk- of straatniveau. De in dit document genoemde inzamelgegevens zijn gemiddelden per inwoner per jaar. We kunnen onderzoeken of er - AVG-proof - een mogelijkheid is om inzicht in het eigen gedrag (ten opzichte van het gemiddelde of de bandbreedte in Assen, of per wijk of buurt) voor inwoners die informatie kan bieden die aanzet tot vermindering van de hoeveelheid restafval en meer scheiding van grondstoffen. Daarnaast geeft het de gemeente inzicht in welke wijken of buurten bijvoorbeeld de meeste vervuiling vertonen. Hier kan dan gericht actie op worden ondernomen door bijvoorbeeld aanpassingen te doen aan de inzamelvoorzieningen of communicatie.

c. Prijsprikkels

Met prijsprikkels bedoelen we een financiële incentive om zo min mogelijk (rest)afval te veroorzaken door preventie en het scheiden van recyclebare grondstoffen. Het principe is: 'wie meer afval veroorzaakt betaalt ook meer'.

Prijsprikkels kunnen inwoners stimuleren na te denken over de aanschaf van producten/verpakkingen, over kringloop en hergebruik. En om alleen maar het laatste beetje restafval in de grijze minicontainer of de ondergrondse restafvalcontainer te doen en grondstoffen gescheiden aan te bieden. Voorbeelden van mogelijke prijsprikkels zijn:

- Gedifferentieerde tarieven (Diftar). Hiermee wordt de hoeveelheid aangeboden ongescheiden restafval per huishouden afgerekend (met een vast en een variabel deel). Het aantal gemeenten dat een dergelijk gedifferentieerd tarief toepast is in de afgelopen jaren toegenomen van 27% in 2003 tot 48% in 2020. Diftar wordt inmiddels ook meer geaccepteerd door inwoners en de toename van zwerfafval en afvaldumping blijkt in de praktijk mee te vallen. Gemeenten die een vorm van Diftar hebben hebben gemiddeld lagere kosten voor het huishoudelijk afvalbeheer en scoren opvallend beter als het gaat om scheidingspercentages en vermindering van het restafval. Van gemeenten die in 2019 de VANG-doelstelling van 75% afvalscheiding hebben behaald is ruim 90% een Diftargemeente.
- Tariefstelling op het milieupark. Per jaar mag elk huishouden gratis 300 kilo grof huishoudelijk afval brengen. Daarboven geldt een tarief van € 0,23 per kilo. Een ruimere vrijstelling en/of een lager tarief zou voor inwoners aanleiding kunnen zijn meer grof afval naar het milieupark te brengen (waar het in grondstoffen kan worden gescheiden). In de afval enquête noemen veel respondenten 'afval wegbrengen goedkoper/gratis' als gewenst.

d. Preventie

Om de hoeveelheid afval te verminderen gaan we meer aandacht besteden aan preventie. Immers: afval dat niet ontstaat hoeven we niet in te zamelen en te verwerken. Te denken valt dan bijvoorbeeld aan:

- Wasbare babyluiers. We kunnen een pilot doen met wasbare luiers, deze zijn 100 tot 200 keer te gebruiken. Bij een geboorteaangifte kunnen we een pakketje wasbare luiers cadeau doen.
- 'Delen met de buurt' kunnen we ook stimuleren. We beginnen dan met communicatie over delen van apparaten die je maar zelden gebruikt.

NB: De branchevereniging NVRD en de VNG hebben op 13 februari een landelijke actielijst afvalpreventie aan de Tweede Kamer aangeboden om mee te nemen in de formatie (bijlage 4).

➤ Wat spreekt u aan en zou in de Asser grondstoffenagenda 2024 – 2030 verder kunnen worden uitgewerkt?

Thema 2: Kwaliteit van deelstromen

In een circulaire (grondstoffen) economie is de kwaliteit van de ingezamelde afvalstromen heel belangrijk voor goede recycling. Door weinig of geen vervuiling wordt de zogenaamde 'down cycling' van secundaire grondstoffen in laagwaardiger producten voorkomen. Hoe zuiverder de stroom, des te nuttiger deze weer kan worden toegepast voor nieuwe producten. Bijvoorbeeld: voldoende zuivere GFT kan worden bewerkt tot kwalitatief hoogwaardige compost als bodemverbeteraar voor de voedselindustrie. Aan compost voor de voedselindustrie worden hoge kwaliteitseisen gesteld. Compostbedrijven stellen daarom steeds hogere eisen aan door de gemeente ingezamelde GFT. Een ander voorbeeld is de inzameling van PMD. Gemeenten scheiden dit veelal apart (aan de bron) in. De producenten nemen dit af en betalen hier een vergoeding voor maar het komt met regelmaat voor dat PMD wordt afgekeurd door de verwerker omdat het te vervuild is (met bijvoorbeeld harde kunststoffen, oud papier (zie hieronder), speelgoed, landbouwplastic, etc.). Ook het Asser PMD wordt met enige regelmaat (deels) afgekeurd.

Onvoldoende kwaliteit van ingezamelde grondstoffen leidt tot afkeur en daarmee ook tot een forse kostenstijging. Er is in de komende periode daarom extra aandacht nodig voor het waarborgen en waar nodig verbeteren van de kwaliteit van de ingezamelde grondstofstromen. We starten daarom binnenkort met voorlopen. Dit betekent dat de inhoud van de PMD-container wordt gecheckt voordat hij wordt geleegd. Zit er in container iets anders dan PMD dan wordt de container niet geleegd en wordt met een hangkaart aangegeven waarom de container is blijven staan.

Andere mogelijkheden/aanbevelingen zijn:

- Onderzoek naar bron- of nascheiding van PMD in Assen. Zoals aangegeven wordt ons brongescheiden PMD met enige regelmaat afgekeurd vanwege vervuiling. We zetten in op het voorkomen van deze vervuiling en kennis en motivatie (ook door aanspreken als het scheiden niet goed gaat) bij onze inwoners zijn hierin enorm belangrijk. Sommige gemeenten stappen over op nascheiding van het PMD. Wij hebben op dit moment onvoldoende zicht op wat nascheiding in de Asser situatie zou betekenen voor de mate van daadwerkelijk hergebruik van het gescheiden PMD en wat het financiële effect daarvan is. Een specifiek onderzoek kan hier meer duidelijkheid in geven, ook als opmaat naar een nieuw afvalverwerkingscontract. Ons huidige verwerkingscontract loopt tot en met 2027 en voorziet niet in nascheiding. NB: nascheiding kan alleen voor PMD. OPK, textiel, glas en GFT/BIO zijn alleen herbruikbaar als ze aan de bron (aan huis) gescheiden worden ingezameld.
- Het opheffen van het dubbel gebruik van de blauwe papiercontainers. Ongeveer 2.500 huishoudens gebruiken de blauwe containers altemeerend voor papier en PMD. Dit dubbele gebruik leidt tot vervuiling van zowel het oud papier als het PMD. Destijds is voor deze systematiek gekozen omdat de betreffende huishoudens weinig ruimte hebben om nog een container te stallen. Inmiddels verstrekken we standaard vier containers tenzij de tuinen dermate klein zijn dat het echt niet past (dan gebruiken we een ondergrondse restafvalcontainer).
- In de communicatiecampagne blijven uitleggen welke soorten grondstof in welke container horen.
- Permanente controle inhoud minicontainers: naast het controleren van de PMD-containers is het ook zinvol om OPK- en GFT-containers op de inhoud te controleren. In deze containers

komt regelmatig het verkeerde afval terecht. We kunnen het PMD en OPK in een hal op de nieuwe milieustraat zelf 'op kwaliteit brengen' door het ingezamelde PMD en OPK daar te storten, vervuiling uit te sorteren en de schone stroom naar de verwerker te brengen. Zo garanderen we dat afkeur niet meer voorkomt.

➤ Wat spreekt u aan en zou in de Asser grondstoffenagenda 2024 – 2030 verder kunnen worden uitgewerkt?

Thema 3: Onze positie in de afval- en grondstoffenketen

Van producenten wordt steeds meer verlangd om bij ontwerp van nieuwe producten rekening te houden met hergebruik en repareerbaarheid (recht op reparatie). En via het instrument uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) worden producenten ook steeds vaker verantwoordelijk gehouden voor de verwerking van hun afgedankte producten. Voorbeelden van UPV's zijn elektrisch afval, autobanden, matrassen, piepschuim maar ook PMD, verpakings- en vlakglas, autowrakken en textiel. Sommige afvalstromen zullen door de producenten zelf worden ingezameld. Een voorbeeld hiervan zijn de PET-flessen en de drinkblikjes. Er zijn nog UPV's voor luier- en incontinentiemateriaal en voor grote meubels in de maak. Welk effect de UPV's in de toekomst zullen hebben op de gemeentelijke huishoudelijke inzameling is onduidelijk.

Gemeenten hebben in de keten die van productie en consumptie uiteindelijk leidt tot het afdanken, inzamelen en hergebruiken van producten als inzamelaar van grondstoffen een belangrijke positie. Door regelmatig het gesprek aan te gaan met ketenpartners komen we samen met hen wellicht tot nieuwe inzichten én oplossingen om de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen te verbeteren. Het is dus belangrijk dat we aan de voorkant als volwaardige gesprekspartner binnen de afval- en grondstoffenketen betrokken zijn en actief de ontwikkelingen op dit gebied volgen.

Waar nodig en mogelijk oefenen gemeenten via de VNG en/of onze branchevereniging NVRD (de Nederlandse Vereniging voor afval- en reinigingsdiensten) invloed uit op de totstandkoming van UPV's. Dit gebeurt bijvoorbeeld al via de Ambtelijke Werkgroep Afval (AWA) van de VNG en NVRD met circa 27 gemeenten en speciale werkgroepen gevormd door overheidsgedomineerde inzamelaars en verwerkers. Assen is in beide gremia vertegenwoordigd.

➤ Vindt u het belangrijk dat we in de grondstoffenagenda borgen dat we via de VNG, de NVRD maar ook het Drentse samenwerkingsverband Markerein het belang van de gemeentelijke positie in de keten blijven benadrukken en meerwaarde proberen te bewerkstelligen door het gesprek met ketenpartners aan te gaan?

Thema 4: Afval uit de KWD-sector

Zoals in de inleiding is aangegeven komt vanuit Europa meer nadruk te liggen op 'stedelijk' afval dat naast huishoudelijk afval bestaat uit afval uit de KWD-sector (Kantoren, Winkel en Diensten). Dit betreft fijn bedrijfsafval dat qua aard, hoeveelheid en samenstelling vergelijkbaar is met huishoudelijk afval. In de systematiek van de Wet milieubeheer (hierna Wm) is een gemeente alleen verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijk afval. Artikel 10.21 van de Wm voorziet hier in

een zorgplicht. Bedrijven zijn daarentegen op grond van de Wm zélf verantwoordelijk voor het afvoeren van hun afval door een erkende inzamelaar.

Niettemin zijn er redenen om KWD-afval een positie te geven in de Asser grondstoffenagenda 2024 – 2030. Zo zamelt onze inzameldienst dit afval bij een groot aantal bedrijven in, maar niet bij ieder bedrijf. Dat betekent veel verkeersbewegingen van grote inzamelvoertuigen en dito impact op de leefomgeving, onder andere door emissies, verkeersveiligheid en effecten op openbare ruimte door het aanbieden van bedrijfsafval. Daarnaast zijn er kansen voor meer circulariteit bij bedrijfsafval; de gescheiden inzameling die voor huishoudelijk afval als vanzelfsprekend wordt beschouwd, ontbreekt vaak nog voor bedrijfsafval.

Er ligt een opgave om het scheidingspercentage van het bedrijfsafval te verbeteren, zodat grondstoffen zo circulair, duurzaam en hoogwaardig mogelijk hergebruikt kunnen worden. Maar bedrijven hebben, zeker in het centrum, over het algemeen in pandig weinig ruimte om het afval gescheiden te bewaren. De gemeente kan hierin een faciliterende rol spelen.

We zien hiervoor de volgende mogelijkheden:

- Creëren van brengmogelijkheden in het centrum die 24/7 toegankelijk zijn en waar bedrijven meerdere afvalstromen apart kunnen aanbieden. Deze voorziening kan ook worden gebruikt door bewoners.
- Het genoemde mobiele scheidingsstation gaat ook bedrijfsafval ophalen (eerst als pilot).
- Het ministerie van Infrastructuur en Rijkswaterstaat doet momenteel onderzoek naar de samenstelling van KWD-afval om hier nog meer gericht beleid op te kunnen ontwikkelen. Om de kwaliteit van gescheiden afvalstromen te verbeteren worden uniforme lijsten opgesteld voor wat wel en niet in gescheiden afvalstromen terecht mag komen. Gemeenten en afvalinzamelaars kunnen deze lijsten hanteren in hun communicatie met deze instellingen. Vooruitlopend hierop kunnen we de bedrijven gaan wijzen op het belang van afvalscheiding en bijvoorbeeld aangeven waar ze analyses van hun afval kunnen laten uitvoeren zodat ze weten waar ze op moeten sturen.

- Wat spreekt u aan en zou in de Asser grondstoffenagenda 2024 – 2030 verder kunnen worden uitgewerkt?